

EXPUNERE DE MOTIVE

Prin Decretul nr.255/1971, România a aderat la Tratatul asupra Antarcticii încheiat la Washington, la 1 decembrie 1959. Tratatul a intrat în vigoare la 23 iunie 1961. Tratatul are în vedere derularea de activități în diverse domenii, printre care și domeniul științei și tehnologiei, în regiunea polară de sud situată între 60° latitudine sudică și Polul Sud, 6.666 km în diametru, "Zona Tratatului Antarcticii".

Scopul principal al Tratatului este de a asigura cadrul favorabil cooperării internaționale pe acest teritoriu din punct de vedere politic, științific și economic.

Din punct de vedere științific, țara noastră are vechi tradiții în cercetarea Antarcticii, savantul român Emil Racoviță fiind primul biolog din lume care a studiat viața pe acest continent.

Cercetările românești antarctice de astăzi prezintă interes practic pentru specialiștii români în domeniile: chimie, biologie, biochimie, ecologie, geologie, geografie, inginerie, medicină, contribuind la creșterea prestigiului științei românești atât pe plan intern cât și internațional. Până la ora actuală prezența României în Antarctica s-a manifestat prin:

- proiecte de cercetare științifică cu finanțare în cadrul programelor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare;
- participări la expediții în cadrul echipelor țărilor membre al Tratatului Antarcticii;
- participări la ședințele de lucru în domeniul științei în cadrul sesiunilor Tratatului asupra Antarcticii;
- proiecte de cercetare în comun cu țări membre ale Tratatului Antarcticii, în domeniul protecției mediului în Antarctica și în mările antarctice.

La 4 octombrie 1991, la Madrid, a fost încheiat Protocolul referitor la protecția mediului la Tratatul asupra Antarcticii (Protocolul de la Madrid) și anexele I-V care fac parte integrantă din Protocol. Acesta a intrat în vigoare la data de 14 ianuarie 1998.

Obiectivul principal al Protocolului de la Madrid îl reprezintă protecția mediului antarctic și a ecosistemelor dependente și asociate. Drept urmare, Antarctica este desemnată rezervație naturală, destinată păcii și științei.

Protocolul de la Madrid cuprinde prevederi legate de:

- principiile mediului antarctic;
- relația cu alte componente ale sistemului Tratatului asupra Antarcticii;
- compatibilitatea cu alte componente ale sistemului Tratatului asupra Antarcticii;
- cooperarea în privința planificării desfășurării activităților în zona Tratatului asupra Antarcticii;
- interzicerea activităților legate de resursele minerale, cu excepția cercetării științifice;
- evaluarea impactului asupra mediului;
- întâlnirile consultative care au loc în cadrul Tratatului asupra Antarcticii pentru stabilirea politicilor generale de protecție a mediului în Antarctica, în baza informațiilor științifice și tehnice;
- comitetul pentru protecția mediului;
- funcțiile comitetului pentru protecția mediului;

- inspecții efectuate de observatori ale statelor membre la bazele și stațiunile de cercetare existente în Antarctica;
- acțiuni în cazuri de urgență;
- responsabilitatea față de eventualele distrugerii ca rezultat al activităților desfășurate în zona Tratatului asupra Antarcticii;
- raportul anual al fiecărei țări membre a Tratatului asupra Antarcticii care activează în zonă cu măsurile luate pentru punerea în aplicare a Protocolului;
- soluționarea litigiilor privind interpretarea și aplicarea Protocolului.

Protocolul de la Madrid completează Tratatul asupra Antarcticii fără să-l modifice sau să-l amendeze și nu afectează drepturile și obligațiile țărilor membre care derivă din alte instrumente internaționale în vigoare în cadrul sistemului Tratatului asupra Antarcticii.

Protocolul de la Madrid și anexele I-V au fost deschise spre semnare la Madrid, la 4 octombrie 1991, și apoi la Washington până la data de 3 octombrie 1992 de către orice stat care este parte contractantă a Tratatului asupra Antarcticii. Menționăm că România a semnat Protocolul de la Madrid la data de 4 octombrie 1991. La ședința Tratatului asupra Antarcticii de la St. Petersburg, Rusia, 9-20 iulie 2001, secretariatul Comitetului de Protecție a Mediului a solicitat celor patru țări care nu au ratificat Protocolul, printre care și România, să urgenteze formalitățile pentru ratificare, urmând ca până la următoarea ședință a Tratatului Antarctic să se prezinte un raport pozitiv.

Instrumentele de ratificare, aprobare sau acceptare trebuie să fie depuse la Washington, la Guvernul Statelor Unite ale Americii, desemnat Depozitar.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care, în conformitate cu prevederile Legii nr.4/1991 privind încheierea și ratificarea tratatelor, vă rugăm să-l aprobați.

PRIM-MINISTRU

ADRIAN NASTASE
